

Chùa Phú Lâm hồi sinh dấu ấn ngàn năm giữa lòng thành phố

ISSN: 2734-9195 09:48 29/04/2025

Sự hồi sinh của chùa Phú Lâm là minh chứng sống động cho tinh thần "uống nước nhớ nguồn", cho chính sách đúng đắn của Nhà nước về tôn trọng tự do tín ngưỡng, bảo tồn di sản văn hóa dân tộc.

Tác giả: **Trung tướng PGs Ts Đồng Đại Lộc**

Giữa lòng thành phố Tuyên Quang thanh bình, chùa Phú Lâm hiện lên như biểu tượng của sự giao thoa giữa truyền thống và hiện đại.

Hòa thượng Thích Gia Quang, Phó Chủ tịch Hội đồng Trị sự - Giáo hội Phật Giáo Việt Nam kiêm Trưởng Ban Trị sự Giáo hội Phật Giáo tỉnh Tuyên Quang, trụ trì ngôi chùa chia sẻ: "Ngôi chùa mang trong mình bề dày lịch sử gần 800 năm, phản ánh dòng chảy văn hóa, tâm linh bền bỉ của vùng đất Xứ Tuyên".

Chùa Phú Lâm được xây dựng vào thế kỷ XIII-XIV, theo kiến trúc truyền thống, từ Cổng Tam Quan đến các gian thờ tự. Trong đó có sự kết hợp kiến trúc đời Trần và kiến trúc chùa Việt đương đại, giao thoa hài hòa cùng văn hóa kiến trúc chùa ở Tuyên Quang, tạo nên nét riêng của chùa Phú Lâm.

Trong thời kỳ Phật giáo Việt Nam hưng thịnh dưới triều Trần, chùa từng là trung tâm tín ngưỡng lớn của cư dân địa phương. Với địa thế linh thiêng trên ngọn đồi thoai thoải, giữa cảnh sắc đồi chè xanh mướt, chùa trở thành điểm tựa tâm linh cho biết bao thế hệ.

Trải qua những biến động lịch sử, đến cuối thế kỷ XIX, chùa bị tàn phá, chỉ còn nền móng. Người dân địa phương vẫn kiên trì dựng am nhỏ để duy trì thờ tự, lưu giữ ký ức về một ngôi chùa linh thiêng, được gọi thân mật là "*Chùa Ba Ông Bụt*" - nơi thờ ba pho tượng Phật Tam Thế.

Ảnh: Tạp chí Nghiên cứu Phật học.

Vị trí địa lý thuận lợi – Cảnh quan hài hòa

Tọa lạc tại phường Mỹ Lâm, thành phố Tuyên Quang, chùa Phú Lâm sở hữu vị trí đắc địa giữa thiên nhiên trong lành, tươi đẹp. Bao bọc bởi những đồi chè trải dài và khí hậu ôn hòa, khuôn viên chùa tạo nên một không gian tĩnh tại, phù hợp cho chiêm bái, thiền định và nghỉ dưỡng.

Với lợi thế địa lý gần các suối khoáng nóng nổi tiếng và hệ thống di tích lịch sử cách mạng, chùa Phú Lâm hứa hẹn trở thành điểm nhấn du lịch tâm linh – sinh thái hấp dẫn, góp phần kết nối và làm phong phú thêm hành trình khám phá Xứ Tuyên.

Ảnh: Tạp chí Nghiên cứu Phật học.

Hành trình phục dựng - Từ tâm nguyện đến hiện thực

Nhận thức sâu sắc giá trị văn hóa, lịch sử của chùa Phú Lâm, từ năm 2005, tỉnh Tuyên Quang đã khoanh vùng bảo vệ di tích. Năm 2016, chùa được công nhận là di tích khảo cổ học cấp tỉnh, mở đường cho công cuộc phục dựng phục vụ đời sống tín ngưỡng tôn giáo của cư dân địa phương.

Công trình được khởi công năm 2020, thiết kế của Viện Bảo tồn Di tích (Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch) cùng sự góp sức của các nghệ nhân tài hoa, chùa Phú Lâm được tái hiện trên nền tảng kiến trúc truyền thống Phật giáo miền Bắc.

Các hạng mục như Tam Quan, Tam Bảo, Nhà Tổ, Nhà Mẫu, Liên Hoa Đài Chùa Một Cột, Vườn Tháp, Nhà giảng Pháp... được phục dựng quy mô, tinh xảo, vừa giữ nguyên linh khí cổ xưa, vừa hòa hợp với cảnh quan thiên nhiên hiện đại.

Giá trị tâm linh - Nơi gìn giữ bản sắc văn hóa Việt

Chùa Phú Lâm không chỉ là nơi thờ Phật mà còn thể hiện rõ sự giao hòa giữa Phật giáo và tín ngưỡng dân gian Việt Nam. Ngoài Tam Bảo thờ Phật, chùa còn có Nhà Tổ thờ các vị thiền sư dòng Trúc Lâm, Nhà Mẫu thờ Thánh Mẫu Liễu Hạnh và các vị thần linh dân gian.

Chính sự dung hợp ấy đã tạo nên nét độc đáo cho chùa Phú Lâm: một không gian tâm linh bao dung, gần gũi, thấm đẫm tinh thần nhân văn sâu sắc của văn hóa Việt.

Đồng thời, chùa Phú Lâm cũng đóng vai trò trung tâm giáo dục đạo đức, tổ chức thường xuyên các khóa tu mùa hè, lớp học thiền, buổi giảng pháp dành cho thanh thiếu niên, góp phần bồi dưỡng thế hệ trẻ lòng từ bi, nhân ái, trí tuệ.

Ảnh: Tạp chí Nghiên cứu Phật học.

Động lực cho phát triển du lịch, kinh tế - xã hội

Sự hồi sinh của chùa Phú Lâm mở ra tiềm năng lớn cho du lịch tâm linh kết hợp nghỉ dưỡng tại thành phố Tuyên Quang. Với cảnh quan thanh tịnh, kiến trúc bề thế, không khí trong lành, nơi đây sẽ là điểm đến lý tưởng cho du khách trong và ngoài nước.

Chùa Phú Lâm, cùng với hệ thống suối khoáng Mỹ Lâm, các di tích lịch sử cách mạng, sẽ tạo thành chuỗi sản phẩm du lịch hấp dẫn, góp phần thúc đẩy kinh tế địa phương phát triển bền vững, quảng bá hình ảnh Tuyên Quang - vùng đất giàu truyền thống và bản sắc.

Đặc biệt, cuối tháng 4 năm 2025, lễ khánh thành chùa Phú Lâm gắn với Đại lễ Phật Đản 2025 đã thu hút hàng nghìn Phật tử, du khách thập phương, khẳng định sức hút mạnh mẽ của điểm đến tâm linh mới này trong lòng Xứ Tuyên.

Ảnh: Tạp chí Nghiên cứu Phật học.

Khơi nguồn giá trị cho hôm nay và mai sau

Sự hồi sinh của chùa Phú Lâm là minh chứng sống động cho tinh thần "*uống nước nhớ nguồn*", cho chính sách đúng đắn của nhà nước về tôn trọng tự do tín ngưỡng, bảo tồn di sản văn hóa dân tộc.

Ngôi chùa hôm nay không chỉ nối dài dòng chảy lịch sử tâm linh, mà còn vun đắp những giá trị bền vững về đạo đức, văn hóa, phát triển du lịch, thúc đẩy kinh tế – xã hội địa phương. Trong ánh từ quang nhiệm màu, chùa Phú Lâm như một nốt nhạc thanh thoát ngân vang giữa núi non xứ Tuyên, vĩnh viễn lưu dấu trong lòng người dân và du khách muôn phương.

Giữa nhịp sống hiện đại, chùa Phú Lâm sẽ tiếp tục là nơi con người tìm về sự an yên, tìm lại những giá trị nhân văn bền vững, vun đắp cho một thành phố Tuyên Quang ngày càng văn minh, giàu đẹp, tràn ngập ánh sáng từ bi và trí tuệ.

Tác giả: **Trung tướng PGs Ts Đồng Đại Lộc**